

Bruxelles, 29 mai 2018
(OR. en)

9507/18

RECH 241
COMPET 384

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Data:	29 mai 2018
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	8940/1/18 REV1 RECH 183 COMPET 310
Subiect:	Concluziile Consiliului privind „Accelerarea circulației cunoștințelor în UE”

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind „Accelerarea circulației cunoștințelor în UE”, adoptate de Consiliu în cadrul celei de a 3620-a reuniuni a acestuia, care a avut loc la 29 mai 2018.

CONCLUZIILE CONSILIULUI

ACCELERAREA CIRCULAȚIEI CUNOȘTINTELOR ÎN UE

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE

REAMINTIND:

- că unul dintre obiectivele Uniunii este consolidarea bazelor sale științifice și tehnologice, prin crearea unui Spațiu European al Cercetării în care cercetătorii, cunoștințele științifice și tehnologiile să circule liber;
- concluziile Consiliului European din 13-14 martie 2008, în care statele membre sunt invitate să elimine obstacolele din calea liberei circulații a cunoștințelor prin crearea unei a „cincea libertăți”¹;
- concluziile sale din 29 mai 2015 privind cercetarea deschisă, interconectată și care utilizează în mod intensiv datele, ca motor pentru o inovare mai rapidă și mai extinsă², în care consideră că publicarea datelor obținute din cercetare ar putea duce la o eficientizare suplimentară a utilizării finanțării din fonduri publice și în care evidențiază faptul că transformarea datelor în date identificabile, accesibile, evaluabile, reutilizabile și interoperabile ar spori în mod considerabil potențialul de inovare și ar crea noi oportunități de afaceri;

¹ Doc. 7652/1/08.

² Doc. 9360/15.

- concluziile sale din 27 mai 2016 privind „Tranziția către un sistem al științei deschise”³ în care Consiliul recunoaște că barierele juridice, organizaționale și financiare inutile care împiedică accesul la rezultatele cercetării finanțate din fonduri publice ar trebui să fie eliminate cât mai mult posibil și într-un mod cât mai adecvat, în vederea realizării unui schimb de cunoștințe optim, luând în considerare, după caz, necesitatea exploatării rezultatelor; în care Consiliul subliniază că principiul aplicabil pentru reutilizarea optimă a datelor obținute din cercetare ar trebui să fie „cât mai deschis cu putință și cât de închis este necesar” și în care este subliniată importanța asigurării sustenabilității pe termen lung a infrastructurilor de cercetare solicitându-se un plan de acțiune specific;
- concluziile sale din 27 mai 2016 privind „Perspectivele PC7: investiții în cercetare și inovare pentru creștere economică, locuri de muncă și soluții pentru provocările societale”⁴, în care este recunoscut faptul că statele membre și Comisia ar trebui să vizeze o mai bună utilizare a altor fonduri UE pentru a sprijini proiecte de cercetare și inovare (C&I) și a răspunde exploatării în aval a rezultatelor cercetării în ceea ce privește produsele comercializabile, serviciile și inovațiile sociale;
- concluziile sale din 27 mai 2016 privind „Reglementarea favorabilă cercetării și inovării”⁵;
- concluziile sale din 29 noiembrie 2016 privind „Măsuri pentru sprijinirea cercetătorilor la început de carieră, pentru creșterea atractivității carierelor în domeniul științific și pentru stimularea investițiilor în potențialul uman în domeniul cercetării și dezvoltării”⁶ în care Consiliul subliniază necesitatea de a asigura dobândirea de către noile generații de cercetători a unui set de competențe relevante, punându-se accent pe utilizarea tehnologiilor digitale, pe competențele antreprenoriale și pe transferul de cunoștințe, precum și pe integritatea în cercetare și pe știința deschisă;

³ Doc. 9526/16.

⁴ Doc. 9527/16.

⁵ Doc. 9510/16.

⁶ Doc. 15013/16.

- concluziile sale din 1 decembrie 2017 „De la evaluarea intermediară a programului Orizont 2020 către cel de al nouălea program-cadru”⁷ în care Consiliul subliniază importanța difuzării și exploatării eficiente a rezultatelor cercetării și inovării (C&I), recunoaște că competitivitatea europeană depinde de circulația efectivă a noilor idei și cunoștințe și subliniază importanța unor mai bune sinergii între diferitele surse de finanțare ale UE;
- avizul Comitetului pentru Spațiul european de cercetare și inovare (CSEC) din 7 iulie 2017 cu privire la evaluarea intermediară a programului Orizont 2020 și pregătirile pentru următorul program-cadru (PC)⁸, în care CSEC recunoaște că programele-cadru generează o gamă largă de impacturi, asupra științei și societății, precum și asupra întreprinderilor și culturii, însă consideră, de asemenea, că „paradoxul productivității”⁹ observat în Europa se datorează parțial răspândirii lente a inovațiilor în cadrul societății;
- comunicarea Comisiei din 11 ianuarie 2018 „Evaluarea intermediară a programului Orizont 2020: maximizarea impactului cercetării și inovării din UE”¹⁰ care subliniază necesitatea de a exploata progresele realizate în ceea ce privește punerea la dispoziția comunității științifice și a publicului mai larg a publicațiilor științifice și a datelor generate de Orizont 2020;
- recomandările Grupului la nivel înalt al inovatorilor cu privire la înființarea unui Consiliu european pentru inovare, în care se subliniază importanța facilitării unei exploatări mai rapide a cunoștințelor;
- contribuția Comisiei, contribuțiile Forumului strategic european privind infrastructurile de cercetare (ESFRI), precum și cele ale altor părți interesate relevante la dezbaterile privind sustenabilitatea pe termen lung a infrastructurilor de cercetare și luând act de discuția referitoare la măsurile prioritare, desfășurată în cadrul conferinței emblematice a președinției bulgare intitulată „Infrastructurile de cercetare dincolo de 2020 – un ecosistem durabil și eficient pentru știință și societate”;

⁷ Doc. 15320/17.

⁸ Doc. ERAC 1207/17.

⁹ Comisia Europeană: *The economic rationale for public R&I funding and its impact* (Justificarea economică pentru finanțarea publică a cercetării și inovării și impactul acesteia), 2017

¹⁰ Doc. 5271/18.

Transferul de cunoștințe pentru maximizarea impactului cercetării și inovării (C&I)

1. CONSIDERĂ că este necesar ca UE să valorifice pe deplin cunoștințele științifice și tehnologice relevante pe care le produce și să asigure un transfer mai eficient al rezultatelor proiectelor de C&I în cadrul societății și al industriei în vederea maximizării impactului investițiilor în C&I și pentru a amplifica și mai mult valoarea adăugată la nivelul UE a programului-cadru; SUBLINIAZĂ importanța acordării de sprijin pentru cercetarea științifică fundamentală, a promovării proiectelor de colaborare în domeniul C&I și a inovării colaborative, mai ales în perspectiva punerii bazelor unor soluții noi și a consolidării capacității de inovare a Europei, precum și a inovării și cercetării incrementale și revoluționare de jos în sus, inclusiv de către IMM-uri;
2. SOLICITĂ Comisiei să elaboreze un cadru de monitorizare și evaluare pentru următorul program-cadru, care să permită urmărirea progreselor înregistrate în direcția obținerii unui impact la nivel de program pe termen scurt, mediu și lung; CONSIDERĂ că abordarea aleasă pentru a facilita obținerea unui impact și inovarea ar trebui adaptată pentru a ține seama de particularitățile fiecărui instrument;
3. RECUNOAȘTE importanța crucială a circulației cunoștințelor și a transferului de cunoștințe pentru un Spațiu European al Cercetării eficient. ACCENTUEAZĂ importanța cercetării de frontieră motivate de curiozitate pentru dezvoltarea unui capital științific și de inovare revoluționar. IA ACT de rolul fundamental în acest sens al Consiliului European pentru Cercetare, care acționează ca un catalizator pentru acest tip de cercetare, precum și de contribuția acțiunii Marie Curie la circulația cunoștințelor și transferul de cunoștințe în cadrul UE; ÎNCURAJEAZĂ Comisia să consolideze și mai mult acest din urmă instrument care favorizează excelența științifică a cercetătorilor și circulația cunoștințelor în cadrul UE;

4. INVITĂ statele membre să-și intensifice eforturile de examinare și partajare a bunelor practici în materie de transfer de cunoștințe, de exemplu prin optimizarea accesului inovatorilor și cetățenilor la programele naționale și regionale de C&I și prin stimularea cooperării dintre mediul academic și întreprinderi; REAMINTEȘTE faptul că legăturile dintre întreprinderi, inclusiv IMM-urile, și cercetare, sunt esențiale pentru introducerea pe piață a cunoștințelor, comercializarea acestora și transformarea lor în produse și servicii noi, precum și faptul că crearea, extinderea și interconectarea centrelor de cercetare, de formare și de inovare din întreaga UE ar putea consolida ecosistemul inovării; REAMINTEȘTE contribuția tehnologiilor generice esențiale, inclusiv TIC, la competitivitatea industrială și poziția de lider a UE;
5. SOLICITĂ Comisiei să încurajeze aplicarea principiilor și măsurilor prevăzute în recomandarea sa din 2008 privind gestionarea proprietății intelectuale în activitățile de transfer de cunoștințe și Codul de practică pentru universități și pentru alte organizații publice de cercetare¹¹ și, împreună cu statele membre, să facă cunoscute aceste recomandări și, dacă este cazul, să propună stimulente pentru aplicarea acestora în vederea amplificării impactului C&I prin intermediul transferului de cunoștințe; și INVITĂ Comisia să exploreze noi soluții pentru înființarea de rețele demonstrative și de instalații pilot în toată Europa, în cadrul cărora întreprinderile și mai ales IMM-urile să-și poată testa ultimele produse inteligente și sisteme de producție în perspectiva implementării mai eficiente a noilor tehnologii;
6. Invită Comisia, în conformitate cu recomandările Grupului la nivel înalt privind maximizarea impactului programelor UE de cercetare și inovare și cu raportul Grupului de lucru privind competențele în materie de știință deschisă, să studieze opțiunile, în perspectiva următorului program-cadru, care permit consolidarea sprijinului pentru dezvoltarea competențelor și aptitudinilor în cadrul proiectelor finanțate de UE;

¹¹ http://ec.europa.eu/invest-in-research/pdf/ip_recommendation_en.pdf.

7. INVITĂ Comisia să monitorizeze cu regularitate potențialul în materie de inovare și să promoveze politici și instrumente care urmăresc exploatarea rezultatelor proiectelor desfășurate în cadrul programului-cadru, de exemplu prin gruparea rezultatelor complementare sau prin intermediul radarului de inovare; și, în acest sens, SOLICITĂ Comisiei să elaboreze și să pună în aplicare o strategie de difuzare și exploatare care să conducă la o creștere a disponibilității și utilizării rezultatelor proiectelor de C&I și la accelerarea exploatării potențiale a acestora, acordând o atenție deosebită clauzelor referitoare la accesul liber și clauzelor privind drepturile de proprietate intelectuală din acordurile de grant, astfel încât să se amplifice impactul global al programelor-cadru;

Deschiderea și difuzarea rezultatelor cercetării și mobilitatea cercetătorilor

8. SUBLINIAZĂ faptul că un grad mai mare de deschidere și difuzare a rezultatelor cercetării în beneficiul societății și, prin urmare, o mai bună exploatare a rezultatelor de către cercetătorii, inovatorii, organizațiile de cercetare și industria din Europa, în special IMM-urile, împreună cu condiții-cadru de cercetare și inovare mai bune reprezintă elemente esențiale pentru stimularea competitivității și prosperității europene;
9. SALUTĂ eforturile depuse de Comisie pentru ca informațiile referitoare la datele și rezultatele proiectelor de C&I să fie puse la dispoziția publicului prin intermediul cloudului european pentru știința deschisă, al tabloului de bord al programului Orizont 2020, al serviciului comunitar de informare în domeniul cercetării și dezvoltării (CORDIS) și prin portalul Comisiei de difuzare a datelor și rezultatelor în materie de C&I care derivă din proiectele finanțate în temeiul tuturor programelor-cadru;

10. ACCENTUEAZĂ faptul că asigurarea și încurajarea accesului liber la rezultatele cercetării finanțate din fonduri publice, de exemplu accesul liber la publicații și la date de cercetare FAIR¹², precum și difuzarea și exploatarea optimă a cunoștințelor constituie factori importanți care contribuie la creșterea competitivității și sporirea creșterii economice în Europa; RECUNOAȘTE rolul educației și al învățării pe tot parcursul vieții, inclusiv stabilirea de agende pentru competențe specifice în special în ceea ce privește accesul liber, gestionarea și prelucrarea datelor și drepturile de proprietate intelectuală. SOLICITĂ statelor membre și Comisiei să promoveze și să pună în aplicare programele de formare și sistemele de stimulare necesare pentru participanții la programul-cadru, cercetători și inovatori, astfel încât rezultatele și datele cercetării lor să devină accesibile și să poată fi utilizate și reutilizate;
11. ÎNCURAJEAZĂ planificarea carierei cercetătorilor, inclusiv mobilitatea intersectorială și transnațională ca parte a dezvoltării profesionale continue a acestora și ca unul din factorii-cheie care contribuie la răspândirea cunoștințelor lor. RECUNOAȘTE că știința deschisă și exploatarea ecosistemului global de date necesită dezvoltarea de către cercetători și alți utilizatori de date a unor noi seturi de competențe, precum și stimulente și recompense; SOLICITĂ statelor membre și Comisiei să sprijine circulația cunoștințelor prin punerea în aplicare și îmbunătățirea mobilității și formării cercetătorilor, asigurând totodată o monitorizare adecvată, prin intermediul acțiunii Marie Curie, al Cooperării europene în domeniul științei și tehnologiei (COST), al programului ERASMUS + și al unor inițiative precum EURAXESS, HRS4R și RESAVER;

¹² Date FAIR: date ușor de găsit, accesibile, interoperabile și reutilizabile
http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/hi/oa_pilot/h2020-hi-oa-data-mgt_en.pdf

Condiții-cadru și sinergii între programele UE

12. INSISTĂ asupra importanței asigurării accesului liber la rezultatele cercetării în vederea promovării utilizării acestora și pentru a permite inovatorilor, instituțiilor de cercetare și întreprinderilor din toate statele membre să inoveze; SUBLINIAZĂ faptul că administrațiile de la nivel european, național, regional și local pot influența în mod pozitiv efectul multiplicator al inovării, prin consolidarea pieței unice și a lanțului valoric al inovării, prin promovarea cooperării între sectorul public și sectorul privat și a potențialului de comercializare mai rapidă și prin conceperea, proiectarea și punerea în aplicare a unor condiții-cadru favorabile pentru cercetare și inovare, inclusiv a unor norme privind ajutoarele de stat și a unor reglementări favorabile inovării, de exemplu prin intermediul unor acorduri pentru inovare și prin aplicarea principiului inovării;
13. În acest context, INSISTĂ asupra faptului că respectarea unui just echilibru între protecția drepturilor de proprietate intelectuală și difuzarea cunoștințelor prin acordarea accesului liber este esențială pentru a stimula circulația cunoștințelor;
14. REAFIRMĂ importanța exploatării sinergiilor dintre programul Orizont 2020 și alte programe relevante ale UE, cum ar fi fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI) și programul ERASMUS +. Astfel de sinergii pot pregăti terenul pentru construirea unor economii regionale reziliente, favorizând integrarea rezultatelor cercetării de vârf în activitățile de învățământ și formare și încurajând circulația cunoștințelor și exploatarea acestora cu scopul final de a promova efecte de propagare pozitive în rândul organizațiilor de cercetare, universităților, industriilor și societăților din întreaga Europă;

15. Prin urmare, CONSIDERĂ, astfel cum se menționează în concluziile sale din decembrie 2017¹³, că reglementările pentru PC și pentru fondurile structurale și de investiții europene, precum și orice alte programe relevante ale UE trebuie să fie concepute astfel încât să țină seama încă de la început de sinergii, coerență, compatibilitate și complementaritate atât în faza de concepere a programelor, cât și în faza de punere în aplicare a acestora, în vederea simplificării semnificative și a înlesnirii utilizării pentru beneficiari. Acest lucru poate contribui la îmbunătățirea difuzării informațiilor privind sprijinul oferit de toate sursele de finanțare ale UE și la potențarea impactului acestora;

Sustenabilitatea pe termen lung a infrastructurilor de cercetare

16. CONSIDERĂ că infrastructurile de cercetare joacă un rol esențial în dezvoltarea și circulația cunoștințelor, încurajând excelența științifică și permițând cercetătorilor să participe la activități de cercetare transfrontaliere și EVIDENȚIAZĂ contribuția acestor infrastructuri la obținerea de date de înaltă calitate;
17. RECUNOAȘTE rolul pozitiv al ESFRI în sprijinirea dezvoltării unor infrastructuri de cercetare ultramoderne în Europa și ACCENTUEAZĂ necesitatea de a întări și de a consolida mai mult ansamblul paneuropean de infrastructuri de cercetare în vederea sustenabilității acestora pe termen lung;
18. SUBLINIAZĂ importanța continuării eforturilor în cadrul ESFRI pentru o mai bună aliniere în ceea ce privește luarea de decizii referitoare la înființarea infrastructurilor de cercetare ESFRI și participarea în cadrul acestora, în special prin schimburi de experiență cu privire la procedurile aferente foilor de parcurs naționale și practicile lor naționale în materie de linii bugetare;

¹³ Concluziile Consiliului din 1 decembrie 2017 „De la evaluarea intermediară a programului Orizont 2020 către cel de al nouălea program-cadru” (15320/17).

19. SUBLINIAZĂ importanța resurselor umane și a competențelor de formare ca factori-cheie pentru succesul infrastructurilor de cercetare și RECUNOAȘTE că este necesar ca infrastructurile de cercetare să consolideze o abordare bazată pe servicii; INVITĂ statele membre și Comisia, în cadrul ESFRI, să pună la punct o abordare comună pentru monitorizarea performanței acestora și INVITĂ infrastructurile de cercetare paneuropene, pe bază voluntară, să includă această abordare în guvernanta lor și să exploreze opțiunile de sprijinire a acestora prin utilizarea unor indicatori-cheie de performanță;
20. SUBLINIAZĂ importanța utilizării eficiente a fondurilor structurale și de investiții europene și a Fondului european pentru investiții strategice pentru a sprijini dezvoltarea infrastructurilor de cercetare paneuropene în vederea gestionării dezechilibrelor în materie de R&I din Uniunea Europeană. În acest context, INVITĂ statele membre și Comisia să exploreze modalități de utilizare mai coerentă a acestor programe, precum și de dezvoltare a unor activități transnaționale cofinanțate de C&I pentru a sprijini în special construcția și prima fază de exploatare, inclusiv punerea în funcțiune¹⁴, a infrastructurilor de cercetare paneuropene;
21. SOLICITĂ Comisiei și statelor membre să exploreze noi măsuri pentru a face infrastructurile de cercetare europene să devină disponibile și abordabile pe scară mai largă, pe baza Cartei europene pentru accesul la infrastructurile de cercetare, elaborând, astfel, politici comune de acces transparente, inclusiv în scopul îmbunătățirii formării și a competențelor cercetătorilor și pentru a stabili sisteme de acces transfrontaliere, de exemplu pe baza cofinanțării;

¹⁴ Proces prin care un echipament, o instalație sau o uzină (instalată, finalizată sau aproape finalizată) este supusă unor teste pentru a se verifica dacă funcționează în conformitate cu obiectivele de proiectare sau cu specificațiile sale.